

Blik op Boijl

Lijkwagendienst 'dorp Boijl'



Geboren worden, het leven zelf, overlijden, het is de cirkel van het leven. Door de eeuwen heen zijn daar, mede door verschillende religies, oude gebruiken en gewoontes ontstaan die in sommige dorpen nog steeds gebruikelijk zijn. In het oude archief van de 'Plattelandsvrouwen' bevindt zich een geschrift hoe één en ander tot in details beschreven, hier in zijn werk ging.

In deze oude geschriften wordt melding gemaakt dat voor het 'ten grave dra-

gen' van een overledene er vanuit de 4 windstreken, wegen naar het kerkhof voerden. Daar zou de oude naam de Lijkweg vanuit Rijsberkamp (rond 1965 opgegaan in de Meulevelweg) wel eens op kunnen duiden.

Rond de kerk in Boijl ligt al eeuwen lang het kerkhof. De oudste foto's daarvan zijn van rond **1925**. Foto hiernaast zal dateren uit de tijd dat de beukenheg rond het kerkhof net aangeplant was. Rechts op de foto is nog net een gebouwtje te zien wat onderdak bood aan de lijkkoets.



In **1911** werd in Boijl een 'lijkwagendienst' opgericht voor 'dorp Boijl'. Het eerste notulenboek is door de jaren heen trouw bewaard gebleven en dat ging door 'vele handen'.... Net als het aankoopbewijs van de lijkkoets!!

Die werd ook **1911** gekocht in Oldeboorn voor **f. 395.—** bij gebr. S en B Wieringa. Garantie koets 5 jaar en de op bekleding 2 jaar.



Voor de aankoop worden 65 aandelen uitgegeven à **f.5.00**. Er zijn 18 deelnemers en jaarlijks worden een aantal uitgeloot. De laatste 10 al 6 jaar later in **1917**. Er komt volgens de notulen een koetshuis voor onderdak van de lijkwagen. Kosten **f. 190.—**

Heine de Boer rijdt bij begravenissen de lijkwagen.

Op de jaarvergadering (steenvast op zaterdagavond!) wordt de contributie voor het komende jaar vastgesteld. Dit varieert nogal van soms **40 ct** maar ook een jaar **f. 2.50**. Dit is mogelijk een gevolg van een notitie van **1928** want tot dat jaar betaalt de vereniging de rouwbrieven.

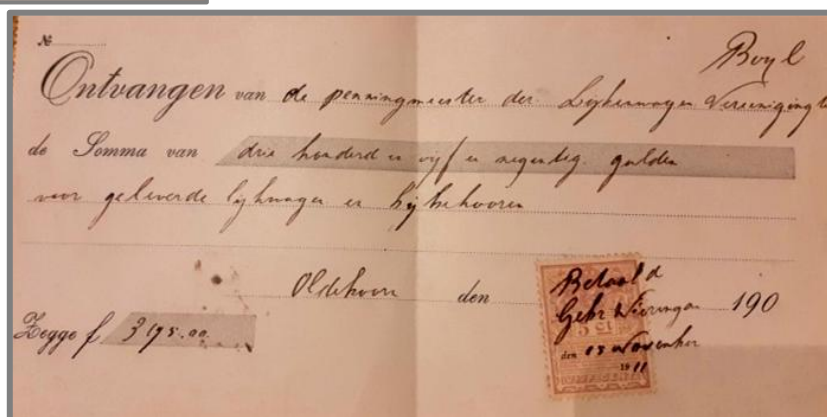
Oude kasboeken zijn ook een dankbare bron van informatie!

In **1922** reist men weer naar Oldeboorn. Nu voor de aankoop van een paardenkleed. Kleed **f.100.—** reisgeld en vertering **f.6.50**. Het kleed zal niet nieuw geweest zijn want schoenmaker Wiebe Koopmans (Boijlerweg 93) herstelt het kleed voor **40ct**. Hij levert ook een spatkleed in **1927** voor **f. 34.25**.

De smid Luigje Oosterkamp (Boijlerweg 83) maakt een plaatje voor de pluim van het paard. **7½ ct.....**

1925: P Hoogenkamp luidt de klok bij sterfgevallen en stelt de betreffende buurtschap in kennis van een overlijden. Er wordt per **1926** voor 1 jaar een vaste voorganger benoemd, dhr. J. Koopmans.

Hij moet in het zwart gekleed zijn mét een hoed.



Met de jaarvergadering in **1930** vraagt Sije Nolles of de dragers eender gekleed kunnen gaan. Zwart of donker. De vergadering gaat akkoord met: geheel zwart, met witte boord, zwarte schoenen en handschoenen. Een zwarte (dop)hoed maakt het geheel compleet. 32 stemmen voor, 10 tegen en 2 blanco. Aldus.....

Het klok luiden en de functie van voorganger gebeurt tot **1931** jaarlijks per inschrijving. Tot dan luidt Heine de boer de klok per sterfgeval voor **f. 2.75**.

Jan Zuil (Boijlerweg 73) wordt tot vaste voorganger benoemd. Hij is ook grafdelver en zal dit doen tot **1948**. Dan stopt hij 'wegens gevorderde leeftijd'. Hij is dan 81 jaar oud en Wessel Jager volgt hem op.

Het oude kasboek vermeldt verder: **1932** Schilder Jan van de Meer (Boijlerweg 95) lakt de lijkwagen opnieuw voor **f. 24,24**.

1934: Jaarvergadering. Het bestuur vindt dat de leedaanzeggers netter gekleed moeten zijn met een zwarte ronde of hoge hoed, witte boord en zwarte handschoenen. Een vraag: of dit 'aanzeggen' ook per fiets mag. Neen.... dit moet lopend gebeuren.... jawel!.....

Er is al een tijd sprake van om een begrafenisvereniging op te richten en in **1938** wordt inderdaad 'de Laatste Eer' opgericht. Het ledenaantal van de lijkwagenvereniging loopt danig terug. Deze dienst geldt voor het 'dorp Boijl' en niet voor de andere buurtschappen. In **1947** is er de gelegenheid voor andere buurtschappen om alsnog toe te treden tot de Lijkdienst maar wordt geen gebruik van gemaakt. De meerderheid is tegen.

Het zal tot **1955** duren, door leegloop en het ouder worden van leden, voordat het één geheel wordt.

Tijden en prijzen veranderen. Kostte een hoed in **1911 f. 5.25** in **1981** is de prijs bij fa. J Drost in Harlingen **f. 165.—**. **1950** Kleermaker IJsbrand Nijholt (Kerkweg 12) maakt een nieuw kleed voor het paard voor **f. 340.10**. **1941** De plaatselijke timmerman maakt de doodskisten niet meer zelf. Ze kunnen elders 'uit voorraad' besteld worden.



Jan Evert Jonkers stelt in **1950** voor om bij begravenissen een vaste klokkenluider aan te stellen. Deze functie wordt dan jarenlang vervuld door Johannes Punter, die ook jarenlang (met zoon Yntze) het groen onderhoud van het kerkhof verzorgt.



1963 De begrafenisvereniging telt **256 leden**.

De lijkkoets wordt **24** jaar lang gereden door Piet Bakker. Roelof van de Boer volgt hem op in **1955** en doet dit tot **1974**. Zijn paard is niet meer geschikt voor het rijden met de koets.

Het is Andries Mulder die als laatste per koets zijn laatste reis maakt naar het kerkhof. Met de komst van de crematoria veranderen ook oude gewoonten. Een teken des tijds.

De lijkwagendienst wordt officieel opgeheven in **1975**.

Roelof de Nekker vervangt het koetshuis in **2006** voor **€ 8254.--**

De begrafenisvereniging 'de laatste eer' wordt in **2019** opgeheven.

En de lijkkoets ja... die wordt na **64** jaar dienst te hebben gedaan, bij opbod verkocht. Een campinghouder in Zorgvlied die ook in antiek deed, is de hoogste bieder **f. 777.—**

Helaas is er geen foto van de koets van Boijl maar de afbeelding hiernaast komt daar wel heel dichtbij, met de gedrapeerde kleden aan de zijkanten en het houtsnijwerk. Het paard met een zwart kleed over en de pluim op het hoofd denken we erbij.



Uiteindelijk werd de lijkwagen een prooi van de houtworm en werd gesloopt. De lantaarns en de wielen bleven over..... maar die zullen wel verhandeld zijn.